

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣ

ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ,

ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗ ΕΙΚΟΣΤΗ, ΤΕΤΑΡΤΗ, ΚΥΡΙΑΚΗ.

ΟΠΟΥ πάθη, ἐκεῖθεν φεύγει ἡ μακαρία εἰρήνη, κατοικεῖ δὲ ἐκεῖ, ὅπου ἐστὶν ἡ ἀπάθεια. Οἱ ἐμπαθεῖς ἄνθρωποι οὐδέποτε ἔχουσιν εἰρήνην, ἐπειδὴ ἀκαταπαύστως ἀνεμίζονται καὶ κυματοῦνται ὑπὸ τῆς τῶν παθῶν αὐτῶν ζάλης. Μόνος ὁ πανυπεραπαθέσατος καὶ πανυπεράγιος θεὸς ἔχει τὴν ὑπερτελείαν εἰρήνην. Αὐτός ἐστιν ἡ αὐτοεἰρήνη, ἐπειδὴ αὐτός ἐστιν ἡ αὐτοαπάθεια· αὐτός ἐστιν « Ἄρχων εἰρήνης », ὡς εἶπεν ὁ Ἡσαΐας, ἡγουν ἀρχὴ καὶ ἡ ρίζα καὶ ἡ πηγὴ τῆς εἰρήνης. Ἐπειδὴ δὲ « Τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ὄριον », ἀλλ' ἔστιν ἀπερίοριτος καὶ ἀπέραντος, ἐκχέεται καὶ ἐφαπλοῦται ἡ εἰρήνη αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Ὁ μονογενὴς υἱὸς αὐτοῦ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον, ἐξέχεε τὴν εἰρήνην, εἰρηνοποιήσας διὰ τῆς ἐν τῷ σταυρῷ θυσίας αὐτοῦ τοὺς μακρὰν καὶ τοὺς ἐγγύς, τοὺς δύο δηλαδὴ διαμαχομένους λαοὺς, τὸν ἐθνικὸν καὶ τὸν ἰουδαϊκόν, καὶ καταλλάξας καὶ φιλιώσας μετὰ τοῦ θεοῦ ὅλον τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος. Τοῦτο δὲ, ἡγουν τὸ, ὅτι ὁ Χριστὸς ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ἐν τῇ σήμερον ἀναγνωσθεῖση ἐπιστολῇ

αὐτοῦ, ὡς πρότασιν τοῦ λόγου αὐτοῦ προτείνας ὁ πάνσοφος Παῦλος, ἀπέδειξε σαφέστατα. Ἀληθῶς δὲ ὁ Χριστὸς ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν· διότι αὐτός ἐστιν ὁ δοτὴρ τῆς ἀληθινῆς εἰρήνης· αὐτὸς μόνος καὶ ἔδωκε, καὶ ἔτι ἐκχέει εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν τῆς ἀληθινῆς εἰρήνης τὸ μέγα δῶρον. Ὑπόσχεται καὶ ὁ κόσμος εἰρήνην, πλὴν ἄλλη ἐστὶν ἡ εἰρήνη τοῦ κόσμου, καὶ ἄλλη ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ. Ἐδίδαξε τοῦτο φανερὰ ὁ θεάνθρωπος, ὅταν ἔδωκε τὴν εἰρήνην αὐτοῦ εἰς τοὺς ἰδίους μαθητάς· διότι τότε εἶπε πρὸς αὐτούς· « Οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ ^{ἰωάν. 14.} δίδωμι ὑμῖν ». Ἡ εἰρήνη τοῦ κόσμου οὐκ ἐστὶν εἰρήνη, ἀλλὰ θόρυβος καὶ ταραχὴ· οὐκ ἐστὶν εἰρήνη, ἀλλὰ φθορὰ καὶ ἀπώλεια· Ἀκούσατε, μετὰ πόσης ἀκριβείας ἀπέδειξε τοῦτο ὁ πανυπεράγαθος θεός.

Ἡ πτωχεία, λέγει ὁ κόσμος, ἔχει στενοχωρίας, ἔχει ἀνάγκας, ἔχει θλίψεις· αὐτὰ δὲ ταραττουσι τὴν καρδίαν, καὶ ἀρπάζουσι τὴν ἡσυχίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐὰν δὲ κατασταθῆς πλούσιος, τότε ποιεῖς, εἴτι θέλεις καὶ βούλῃσαι· ὅθεν εἰρηνεύει ἡ καρδία σου, καὶ

ἀναπαύεται ἡ ψυχὴ σου. Τοῦτο τοῦ κόσμου τὸ μάθημά ἐστι γλυκόν· διὸ ἡμεῖς ἀκούοντες αὐτὸ, πειθόμεθα, ὅτι εἰς τὸν πλοῦτον εὐρίσκομεν τὴν ζητούμενην εἰρήνην καὶ ἀνάπαυσιν. Ὁ δὲ πανοικτίρμων θεὸς, ἵνα φανερώσῃ, πόσον ἀπατηλὴ ἐστὶν ἡ τοιαύτη τοῦ κόσμου διδασκαλία, παρέστησεν ἡμῖν διὰ τοῦ εὐαγγελίου αὐτοῦ τὴν κατάστασιν ἐνὸς ἀνθρώπου πλουσίου.

Λουκ. 12
16.

« Ἀνθρώπου τινός, εἶπε, πλουσίου εὐφρόνησεν ἡ χώρα ». Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἦν πλούσιος· ἐπειδὴ δὲ ἐκαρπαφόρησεν ἡ γῆ αὐτοῦ, ἐγένετο πλουσιώτερος. Τί οὖν προξένησεν αὐτῷ ὁ πολὺς πλοῦτος; ἄρα γε ἔφερον εἰς αὐτὸν ἡσυχίαν; οὐχί· διαλογισμοὺς ἔφερον εἰς αὐτὸν πολλοὺς· « Καὶ διελόγιστο, λέγει, ἐν ἑαυτῷ »· ἄρα γε ἔφερον ἀνάπαυσιν; οὐχί· ἀπορίαν ἔφερε μεγάλην· « Τί ποιήσω, ἔλεγεν, ὅτι οὐκ ἔχω, ποῦ » συνάξω τοὺς καρπούς μου »; Τί ποιήσω, λέγει, καθὼς καὶ ὁ πτωχός· στενοχωρεῖται, καὶ ἔχω, λέγει, καθὼς καὶ ὁ πέννης· αὐτὸς ἀπορεῖ ἐκ τῆς εὐπορίας, ὁ πτωχός ἐκ τῆς ἀπορίας· αὐτὸς διὰ τὴν προσθήκην τοῦ πλούτου, ὁ πτωχός διὰ τὴν προσθήκην τῆς πτωχείας. Αὐτὸς ὅμως εὔρε τὴν λύσιν τῆς ἀπορίας αὐτοῦ· « Τοῦτο ποιήσω, εἶπε· κατελῶ μου τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζονας » οἰκοδομήσω· καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ » γεννημάτά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου ». Ἄλλ' ἢ καθαιρέσεις καὶ ἡ οἰκοδομὴ τῶν ἀποθηκῶν, ἡ σύναξις καὶ ἡ ἀπόθεσις τῶν γεννημάτων, καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, οὐκ ἔστιν ἀνάπαυσις, ἀλλὰ φροντίς· οὐκ ἔστιν ἡσυχία καρδίας,

Λούκ. 17.

Λούκ. 18.

ἀλλὰ ταραχὴ· τέλος πάντων εὐρίσκει τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὴν εἰρήνην· ἀλλὰ ποῦ; οὐχί εἰς τὰ πράγματα, ἀλλ' εἰς τὴν φαντασίαν αὐτοῦ· εὐρίσκει τὴν ἡσυχίαν οὐχί εἰς τὸν παρόντα καιρὸν, τὸν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς τὸν μέλλοντα, τὸν ἄδηλον καὶ μηδόλως ὑπ' αὐτοῦ ἐξουσιαζόμενον· « Καὶ ἐρῶ, λέγει, τῇ ψυχῇ μου· ψυχὴ, ἔχεις » πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου ». Ἄλλὰ πότε αὐτὴ ἡ ἀνάπαυσις καὶ ἡ εὐφροσύνη; Τότε, ἀφ' οὗ κατέβη τὰς ἀποθήκας, καὶ οἰκοδομήσῃ μείζονας· τότε, ἀφ' οὗ συνάξῃ ἐκεῖ πάντα τὰ γεννημάτα καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ. Ἄλλ' ἄρα γε ἤλθε ποτε ἐκεῖνος ὁ καιρὸς, ὃν αὐτὸς περιέμενεν; οὐχί· διότι ἐκείνην τὴν νύκτα, ἐν ἣ ταῦτα διελόγιστο, ἐθέρωσε τὴν ζωὴν αὐτοῦ τοῦ θανάτου τὸ θέριστρον. « Ἄφρον, εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου » ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἠτοίμασας, τί » ἔσται »; Οὐδέποτε οὖν ἀπήλαυσεν ὁ ἄθλιος τὴν ἡσυχίαν καὶ εἰρήνην, τὴν παρὰ τοῦ πλούτου ἐλπίζομένην, ἀλλὰ διελθὼν ὅλον τὸν βίον αὐτοῦ ἐν φροντίσιν, ἐν κόποις, ἐν ταραχαῖς, ἐν θροῦδοις, ἐτελεύτησε δι' αἰφνιδίου θανάτου. Τοιαῦτα συμβαίνουσιν, εἶπεν ὁ Κύριος, εἰς ἐκείνον, ὅστις ζητεῖ τὸν πλοῦτον δι' ἰδίαν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐκ ἔχει τὸν κατὰ θεὸν πλοῦτον, ἡγουν τὴν ἀρετὴν· « Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, » καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν ». Ὁ δὲ θεῖος ἀπόστολος Παῦλος ἐπαριθμῶν τὰ κακὰ, εἰς ὅσα περιπίπτουσιν οἱ ὑπακούοντες εἰς

Λούκ. 19.

Λούκ. 20.

Λούκ. 21.

τὴν συμβουλὴν τοῦ κόσμου, καὶ θέλοντες πλουτῆσαι, ἵνα ἀπολαύσωσιν ἡσυχίας καὶ ἀνέσεως, πείθει τοὺς ἀναγινώσκοντας, ὅτι ἀπατηλὴ ἐστὶν ἡ τοῦ κόσμου διδασκαλία·

1. Τιμ. 6. 9.

« Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν, λέγει, ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα, καὶ » ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, » αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν ».

Βλέπομεν δὲ ἡμεῖς καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων καὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Παύλου. Βλέπομεν τοὺς φιλοπλούτους πλουτοῦντας, καὶ μηδέποτε χορταζομένους, ἀλλὰ ἡμέραν τε καὶ νύκτα διαλογιζομένους περὶ τοῦ, πῶς δύνανται συνάξει πλοῦτον, καὶ πολυπλασιάσαι τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν. Βλέπομεν αὐτοὺς καθαιροῦντας καὶ τὰς ἀποθήκας καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν, καὶ οἰκοδομοῦντας εὐρυχωροτέρας. Ἀκούομεν αὐτοὺς λέγοντας, ἀφ' οὗ ποιήσω τοῦτο, καὶ οἰκοδομήσω ἐκεῖνο, καὶ τελειώσω τὸ ἄλλο, τότε ἡσυχάσω καὶ ἀναπαυθήσομαι. Ἀκούομεν αὐτοὺς λαλοῦντας περὶ ἡσυχίας καὶ ἀνέσεως, μηδέποτε δὲ αὐτῆς ἀπολαμβάνοντας, ἀλλ' ἡμέραν παρ' ἡμέραν τὸν καιρὸν ἀναβάλλοντας, ἕως οὗ ἐλθῶν ὁ θάνατος, ἀρπάζει αὐτοὺς ἐν αὐταῖς ταῖς φροντίσι καὶ μερίμναις καὶ ταραχαῖς τῆς φιλοπλουτίας· πόσους δὲ βλέπομεν διὰ τὴν κτῆσιν τοῦ πλοῦτου πίπτοντας εἰς τὸν πειρασμὸν τῆς φιλονεικίας καὶ ἀλληλομαχίας καὶ ἔχθρας, καὶ παγιδευομένους ὑπὸ τῶν παγίδων τοῦ δόλου, τοῦ

ψεύδους, τῆς ἀπάτης, τῆς ἀδικίας, καὶ ἐπιπορκίας, καὶ ἐπιθυμοῦντας ἀνοήτως πράγματα βλαβερά, καταποντίζοντα αὐτοὺς εἰς τῆς ψυχῆς τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν ἀπώλειαν, ταῦτά εἰσιν οἱ καρποὶ τῶν μαθημάτων τοῦ κόσμου. Ταύτην τὴν ἀνεσιν καὶ εἰρήνην προξενεῖ ὁ πλοῦτος εἰς τοὺς παρ' αὐτοῦ ζητοῦντας αὐτήν.

Ἐν ὅσῳ ἐγκρατεύεσαι, λέγει ὁ κόσμος, ἐμποδίζων τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας σου, αὐτὴ κραταιοῦται καὶ ἐξάπτεται, ὅθεν ταραττεῖ τὴν ἡσυχίαν σου, καὶ ἐξαφανίζει τὴν ἀνάπαυσίν σου. Ἀπόλαυσον τὰς ἡδονὰς τῆς ἐπιθυμίας σου, ἵνα ἡσυχάσῃς, καὶ ἀναπαυθῆς, καὶ εἰρηνεύσῃς. Τοῦτό ἐστι μᾶθημα ἡδονικώτατον εἰς τὴν σάρκα· ὅθεν πολλοὶ μετὰ χαρᾶς τοῦτο ἀκούουσι· δέλεαρ ἐστὶ γλυκύτατον καὶ ἐφελκυστικώτατον· ὅθεν πολλοὶ ὑπ' αὐτοῦ ἔλκονται καὶ δελεάζονται. Ὁ δὲ πολυεύσπλαγχνος θεὸς παρέστησεν ἡμῖν τὰ συμβάντα εἰς ἐκείνον τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἔλυσε τὰ δεσμὰ τῆς ἐγκρατείας, καὶ συνέτριψε τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτοῦ τὸν χαλινόν· οὗτος δὲ ἐστὶν ὁ Ἄσωτος υἱός. Γνωστὴ δὲ ἐστὶ τοῖς πᾶσιν ἡ τούτου ἱστορία· αὐτὸς παραλαβὼν τὸ μέρος τῆς πατρικῆς αὐτοῦ περιουσίας, ἀνεχώρησεν « εἰς χώραν μακρὰν », ἵνα ἐκεῖ ὡς ἀγνώριστος μετὰ πάσης ἐλευθερίας ἐκπληροῖ πάσας τὰς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἐπιθυμίας· πολυφαγίαι, πολυποσίαι, χοροὶ, ψάλται, μουσικοὶ, πόρναι, καὶ ὅσα ἄλλα ἐζήτει ἡ σαρκικὴ αὐτοῦ ἐπιθυμία, ταῦτα ἀπελάμβανε καθ' ἑκάστην ἡμέραν· τοῦτο

σημαίνουσι ταῦτα τὰ λόγια· « Διεσκόρπισε » τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως ». Ποίαν δὲ ἄνεσιν ἐκ τούτων εὔρεν; ποίαν ἡσυχίαν, ἢ ποίαν εἰρήνην; ὅταν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔξη ἐγκρατῶς καὶ σωφρόνως, τότε ἦν δεσπότης· ὅταν δὲ ἐγένετο ἀκρατῆς καὶ ἄσωτος, τότε κατεστάθη δοῦλος καὶ χοιροβοσκός· διότι ὁ δεσπότης αὐτοῦ

Αὐτ. 15. » Ἐπεμφεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ » βόσκειν χοίρους ». Ὅταν ἐνίκα τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ, εἶχεν αὐτάρκως πάντα τὰ πρὸς τὴν χρείαν· ὅταν δὲ ἐπραξε τῆς ἀσωτείας τὰ ἔργα, « Ἐπεθύμει γεμίσει τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων, ὧν ἡσθιονοὶ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ » διὸ ξενάζων, ἔλεγε· « Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρὸς μου περισεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῶ ἀπόλλυμαι »; Ἀκούετε κατάσασιν; ἀκούετε ἡσυχίαν; ἀκούετε εἰρήνην; πολλὰ τοιαῦτα παραδείγματα βλέπομεν πάντες καθ' ἐκάστην ἡμέραν. Τοιαύτη δὲ ἐστὶν ἡ ἄνεσις καὶ ἡ εἰρήνη, ἣν δίδωσιν ὁ κόσμος.

Αὐκ. 6. 44. Ἄδελφοί, ὅστις ζητεῖ εἰρήνην παρὰ τοῦ » κόσμου, ὁμοίος ἐστὶν ἀνθρώπῳ, ὅστις ζητεῖ » συλλέξει σῦκα ἐξ ἀκανθῶν, Καὶ τρυγῆσαι » σταφυλὴν ἐκ τῆς βάτου. Ὁ κόσμος ὅλος » ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται ». Ἡ δὲ πονηρία ἐστὶ ταραχὴ καὶ ζάλη καὶ θόρυβος, ὅθεν τὰ ἐγκόσμια πράγματα οὐδὲ ἀναπαύουσιν, οὐδὲ εἰρηνεύουσι· μόνος ὁ θεός, ὁ ἀρχὼν τῆς εἰρήνης, ἐξαποστέλλει αὐτὴν διὰ τὴν ἑαυτοῦ φιλανθρωπίαν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων. Ἄλλ' ἄράγε πῶς γίνεται ἡ τιαύτη ἀποστολή; Δι' ἀγγέλων, καθὼς ἀπέστειλεν

αὐτὴν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, ὅταν ὁ μονογενὴς υἱὸς ἐγεννήθη; ἢ διὰ λόγου, καθὼς αὐτὸς ἔδωκεν αὐτὴν εἰς τὴν ἁμαρτωλὸν γυναῖκα, ὁμοίως καὶ εἰς τὴν αἰμορροοῦσαν, εἰπὼν· « Πορεύου εἰς εἰρήνην »; Καὶ εἰς τοὺς ἁγίους Αὐκ. 7. 50. καὶ 8. 48. αὐτοῦ μαθητὰς, ὅταν πρὸ μὲν τοῦ πάθους ἰωάν. 14. εἶπεν· « Εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἰωάν. 20. 27. » ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν ». Μετὰ δὲ τὴν ἀνάστασιν, εἰπὼν· « Εἰρήνη ὑμῖν »; Ἡ ἄρα γε διὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ κατὰ τὴν παραγγελίαν, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς, ὅταν εἶπεν· « Εἰς ἣν δ' Αὐκ. 10. 5. » ἂν οἰκίαν εἰσέρχησθε, πρῶτον λέγετε· εἰ » ρῆνη τῷ οἴκῳ τούτῳ »; Ἡ διὰ στόματος τῶν διαδόχων αὐτῶν, ὅταν λέγουσιν· « Εἰ » ρῆνη πᾶσι »; Ἀληθῶς καὶ διὰ τούτων μεταδίδωσιν ὁ θεὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ μέγα τῆς εἰρήνης χάρισμα· πλὴν καὶ ἄλλον τρόπον ἐδίδαξε, δι' οὗ ἀπολαμβάνομεν τὴν εἰρήνην, τρόπον καθολικώτερον καὶ ἐνεργητικώτερον, φανερώσας αὐτὸν διὰ ζώματος τοῦ ἁγίου προφητάνακτος Δαβίδ. » Εἰρήνην Ψαλ. 1. 18. 165. » πολλή, εἶπεν αὐτός, τοῖς ἀγαπῶσι τὸν » νόμον σου, καὶ οὐκ ἐστὶν αὐτοῖς σκάν » καλον ». Φανερόν δὲ ἐστὶν, ὅτι, ὅστις ἀγαπᾷ τὸν νόμον τοῦ θεοῦ, ἐκεῖνος ἀγαπᾷ τὸν θεόν· ἐκεῖνος δὲ ἀγαπᾷ τὸν θεόν, ὅστις φυλάττει τὰς ἐντολάς αὐτοῦ. « Ὁ ἔχων τὰς » ἐντολάς μου, εἶπεν ὁ Κύριος, καὶ τηρῶν » αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με ». Τοῦτο οὖν σημαίνουσι τοῦ ἁγίου προφήτου τὰ λόγια· Εἰρήνη πολλή εἰς τοὺς μὴ ἁμαρτάνοντας, ἀλλὰ φυλάττοντας τοὺς θεῖους νόμους. Οὐκ ἐστὶν αὐτοῖς σκάνδαλον· οὐδὲν δηλονότι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ δύναται

ταράξαι ἢ ἐνοχλῆσαι τὴν εἰρηνικὴν καὶ γαληνιαῖαν τῆς ψυχῆς αὐτῶν κατάσασιν.

Ἀληθῶς δέ, ἐν ὧσιν ἀπέχομεν ἀπὸ τῆς ἀκαθαρσίας τῶν ἀμαρτιῶν, καὶ διαμένομεν στερεοὶ εἰς τῆς ἀρετῆς τὴν καθαρότητα, ἢ εἰρήνη τοῦ θεοῦ κατοικεῖ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. ὅταν δὲ ἡ ἀμαρτία βορβορώσῃ τὴν ψυχὴν, τότε εὐθὺς φεύγει ἀφ' ἡμῶν ἡ εἰρήνη, καὶ ἔρχεται ἡ ταραχὴ· ἀναχωρεῖ τῆς συνειδήσεως ἢ ἡσυχία, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν καρδίαν ἡμῶν τῆς ἀμαρτίας ὁ θόρυβος· ἵνα δὲ περὶ τούτου πληροφορηθῆτε, ἀναβῆτε νοερώς εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ παρατηρήσατε τὰ ἅγια φῶτα, τὰ δευτέρα μετὰ τὸ ὑπεράρχιον φῶς τῆς θεότητος, τὰς ἀγγελικὰς λέγω ταξιαρχίας· ἐκεῖ βλέπετε τὴν βασιλείαν τῆς εἰρήνης. Πάντα ἐκεῖνα τὰ αἴθλα πνεύματα, ἀτάραχα καὶ εἰρηνικὰ καὶ ἡσυχὰ, ἀφιερωμένα εἰς τὴν λατρείαν τῆς ὑπερουσίου ἐνιαίας καὶ τρισυποστάτου θεότητος, ὁμοθυμαδὸν ἐν μιᾷ νοήσει καὶ βουλῇ καὶ φωνῇ ψάλλουσι διαπαντός καὶ βοῶσι καὶ λέγουσιν· « Ἅγιος ἅγιος ἅγιος Κύριος σαβα- » ὦθ, πλήρης πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ ». Ἐκεῖ ἀληθῶς βασιλεύει ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ. πλὴν ἕως πρότε· ἕως οὗ βασιλεύει ἡ ἀναμαρτησία. Ἀλλὰ φεῦ, οὐαί· εἰσέρχεται ἐκεῖ, οὐδεὶς οἶδε πῶς, τῆς ὑπερηφανείας ἢ ἀμαρτία· ὑπερηφανεύεται ὁ ἕωσφόρος, καὶ λέγει ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ· « Ἀναθήσομαι » ἐπάνω τῶν νεφῶν, ἕσομαι ὅμοιος τῷ ὑ- » ψίστῳ ». Τοῦτο τὸ ἀμάρτημα ἐδίωξε τὴν εἰρήνην, καὶ ἔφερε τὴν σύγχυσιν καὶ τὴν ταραχὴν· σχίζονται εὐθὺς εἰς δύο μέρη

τὰ ἀγγελικὰ τάγματα· τὸ μὲν διαμένει ἁ- σάλευτον εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ ἐπομένως στερεόν εἰς τὴν εἰρήνην· τὸ δὲ σαλεύεται, καὶ ἀκολουθεῖ τὰ ὑπερήφανα διανοήματα τοῦ ἕωσφόρου, ὅθεν συγχέεται, θορυβεῖται, πίπτει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν. « Πῶς » ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ ἕωσφόρος, ὁ πρῶτος » ἀνατέλλων; συνετρίβη εἰς τὴν γῆν ὁ ἀ- » ποστέλλων πρὸς πάντα τὰ ἔθνη. » Ἐπε- » σεν εὐθὺς ὡς ἀστραπή· Ἐθεώρουν τὸν σα- » τανᾶν, ὡς ἀστραπὴν, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πε- » σόντα ».

Αὐτ. 12.

Λουκ. 10, 18.

Καταβιβάσατε νῦν τὸν νοῦν ὑμῶν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν παράδεισον, καὶ ἀνατενίσατε εἰς τὸν προπάτορα ὑμῶν· αὐτὸς ἐκεῖ ἔχει τὴν εἰρήνην· εἰρήνην βαθείαν ἐκ τῆς ἐνοχλήσεως τῶν παθῶν, εἰρήνην τελείαν μετὰ τῆς ἰδίας συνηδείσεως, εἰρήνην μετὰ τοῦ θεοῦ. Ἀλλὰ πείθεται εἰς τὴν συμβουλήν τῆς προμήτορος, τῆς ὑπὸ τοῦ ὄψεως ἀπατηθείσης, γέυεται τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ, καὶ παραβᾶς τὴν ἐντολήν τὴν ἐν-θεον, ἀμαρτάνει τῆς παρακοῆς τὴν ἀμαρτίαν. Μόλις δὲ αὐτὸς σὺν τῇ προμήτορι ἔπραξαν τὴν ἀμαρτίαν, καὶ ἰδοὺ εὐθὺς ἐγείρεται κατ' αὐτῶν τῶν παθῶν ὁ πόλεμος· περικυκλοῖ αὐτοὺς ἡ ἐντροπή. « Καὶ διηνοί- » χθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνω- » σαν, ὅτι γυμνοὶ ἦσαν· καὶ ἔρραψαν φύλλα » συκῆς, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα ». Κατακυριεύει αὐτοὺς ὁ φόβος, καὶ ὁ βαρύτατος τῆς συνειδήσεως ἔλεγχος. « Καὶ ἤ- » κουςαν τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ θεοῦ περι- » πατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλιόν·

Γεν. 3. 7.

Αὐτ. 8.

Ἡ. 6. 3.

Ἡ. 14. 14.

» καὶ ἐκρύβησαν ὅτε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ
 » αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου Κυρίου τοῦ θεοῦ ἐν
 » μέσῳ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου». Ἐὐθύς
 ἡ μετὰ τοῦ θεοῦ εἰρήνη μετεβλήθη εἰς ἔχ-
 θραν. Ἐκ τούτου δὲ ἡ ἔξορία ἐκ τοῦ πα-
 ραδείσου, ἐκ τούτου ἡ βλάβησις τῶν ἀ-
 κανθῶν καὶ τριβόλων, ἐκ τούτου τῶν θη-
 ρίων ὁ φόβος, ἐκ τούτου οἱ ἰδρῶτες τοῦ προ-
 σώπου, ἐκ τούτου πάντα τὰ θλιβερά, καὶ
 ὁ ὀδυνηρὸς βίος καὶ ὁ θάνατος καὶ ἡ δια-
 φθορά.

Τὰ παθήματα τῶν πρωτοπλάστων, τὰ
 μετὰ τὴν παράβασιν τῆς θείας ἐντολῆς,
 πάσχομεν καὶ ἡμεῖς, ὅταν πίπτωμεν εἰς
 τῆς ἀμαρτίας τὸ βάραθρον· ὅταν ἀμαρτά-
 νω, ἐντροπὴ καλύπτει τὸ πρόσωπόν μου,
 φόβος εἰσέρχεται εἰς τὴν καρδίαν μου, ἔλεγ-
 χος συνειδήσεως βασανίζει τὴν ψυχὴν
 μου, λύπη σκοτεινὴ καὶ ὀδυνηρὰ περικα-
 ταλαμβάνει με. Αἰσθάνομαι τότε εὐθύς, ὅτι
 παρώργισα τὸν θεόν, ἔφυγε δὲ ἀπ' ἐμοῦ ἡ
 θεία αὐτοῦ χάρις· ἐπειδὴ δὲ ἐγκαταλείπει
 με τότε τοῦ θεοῦ ἡ εἰρήνη, κἂν μυρίας ἔχω
 τρυφὰς καὶ ἀναπαύσεις, οὐδὲ ἡσυχίαν ἔχω,
 οὐδὲ ἄνεσιν εὐρίσκω. Ἐπιβεβαιούσιν ὅσα
 λέγω τὰ μετὰ τὴν ἀμαρτίαν λόγια τοῦ Δα-
 βίδ. Ἐν μέσῳ τῆς βασιλικῆς δόξης καὶ τῶν
 ἐξ αὐτῆς τιμῶν καὶ ἀναπαύσεων εὐρίσκετο
 αὐτὸς μετὰ τὴν ἀμαρτίαν, καὶ ὁμῶς παρ-
 ῥησία ἔλεγεν· «Ὁὐκ ἔστιν εἰρήνη ἐν τοῖς
 » ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν ἀμαρτιῶν
 » μου· Ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τὴν
 » κεφαλὴν μου ὡσεὶ φορτίον βαρὺ ἐβαρῦθη-
 » σαν ἐπ' ἐμέ· Ἐταλαιπώρησα καὶ κατε-

καλ. 37.
 4. 5. 7.

» κάμφθην ἕως τέλους, ὅλην τὴν ἡμέραν
 » σκυθρωπάζων ἐπορευόμην».

Ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ, ἄμοιρος ὢν τῶν θείων
 ἀρετῶν, οὐ δύναμαι παραστῆσαι τὴν εἰρη-
 ναίαν κατάστασιν τῶν ἐναρέτων ἀνθρώ-
 πων, προσκαλῶ τοὺς δικαίους, ἵνα αὐτοὶ
 τὰ ἑαυτῶν περιγράψωσιν. Ἄνθρωποι ἅγιοι
 καὶ θεοῦ φίλοι, ἵνα πληροφορηθῶμεν, ὅτι ὑ-
 μεῖς ἀπολαμβάνετε τὴν εἰρήνην τῶν πρω-
 τοπλάστων τὴν πρὸ τῆς παραβάσεως, ἰ-
 στορήσατε ἡμῖν, πόσον εὐπαρῆρσίαστον ἐσι
 τὸ ἅγιον ὑμῶν πρόσωπον, πόση ἀφοβία ἐ-
 νοικεῖ εἰς τὴν καθαρὰν ὑμῶν καρδίαν, πό-
 σον νεκρὰ καὶ ἐσταυρωμένα εἰσὶν ἐν ὑμῖν
 τὰ πάθη, πόσην ἡσυχίαν ἔχει ἡ ἐγρήγορος
 ὑμῶν συνειδήσις, καὶ πόσης πνευματικῆς
 χαρᾶς αἰσθάνεται ἡ θεοφιλῆς ὑμῶν ψυχὴ.
 Φανερώσατε ἡμῖν, ὡ ἄνθρωποι πανσέβα-
 στοι, πόσης γλυκύτητος καὶ θείας εὐφρο-
 σύνης ἀπολαμβάνετε, ὅταν ποιῆτε τῆς ἀ-
 ρετῆς τὰ ἔργα. Παῦλε ἀπόστολε, σκεῦος
 ἐκλογῆς, ἄνθρωπε ἐπουράνιε, σὺ εἶπέ καὶ
 μαρτύρησον παρῆρσία, ὅτι καὶ ἐν τῷ μέσῳ
 τῶν ὑπὲρ Χριστοῦ διωγμῶν, καὶ ἐν τῇ ἀκ-
 μῇ τῶν κινδύνων, καὶ ἐν τῇ δριμύτητι τῶν
 βασάνων ἀπελάμβανες τῆς μακαρίας τοῦ
 θεοῦ εἰρήνης, καὶ χαίρων τῇ καρδίᾳ ἐκραύ-
 γαζες μεγαλοφώνως· «Χαίρω ἐν τοῖς πα-
 » θήμασί μου».

καλ. 1. 36.

Μάτην οὖν, ἀδελφοί μου, πλανώμεθα,
 ζητοῦντες τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς
 ἀνάπαυσιν ἐν τῷ πλούτῳ, ἐν ταῖς τρυφαῖς,
 ἐν τοῖς ἀξιώμασι, καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ
 κόσμου τούτου. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐστιν

ὁ εἰρηνοποιὸς καὶ εἰρήναρχος, αὐτὸς δίδω-
 σι τὴν εἰρήνην εἰς πάντας, πλὴν εἰς ἐ-
 κείνους μόνον μένει ἡ εἰρήνη, ὅσοι εἰσὶν αὐ-
 τῆς ἄξιοι. Τοῦτο ἐδίδαξεν αὐτὸς ὁ Κύριος
 τοὺς ἰδίους αὐτοῦ μαθητὰς, ὅταν ἀπέστει-
 λεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ κήρυγμα· εἰς ὁποῖαν οἰ-
 κίαν, εἶπε, εἰσέρχεσθε, πρῶτον δίδοτε τὴν
 ἐμὴν εἰρήνην, λέγοντες· « Εἰρήνη τῷ οἴκῳ
 » τούτῳ. Καὶ ἐὰν μὲν εἴ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης,
 » ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν·
 » εἰδὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει ». Ἀκούε-
 τε διδασκαλίαν, φρίκης γέμουσαν; Ὁ Ἰη-
 σοῦς Χριστὸς ἐστὶν ὁ εἰρηνοδότης, αὐτὸς
 διὰ στόματος τῶν ἱερέων αὐτοῦ δίδωσιν εἰς
 πάντας τὴν θείαν αὐτοῦ εἰρήνην, καθὼς
 καὶ « Τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πο-
 » νηροὺς καὶ ἀγαθοίς ». Πλὴν καθὼς τὸ φῶς
 τοῦ ἡλίου οὐκ ἐνεργεῖ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς

τῶν τυφλῶν, οὕτως ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ οὐ
 διαμένει εἰς τὰς καρδίας τῶν πονηρῶν· ἐὰν
 οὖν θέλῃς τὴν εἰρήνην, γίνου υἱὸς τῆς εἰρή-
 νης, ἡγουν θεοφιλῆς καὶ ἐνάρετος καὶ ἄξιος
 τοιοῦτου ἐπουρανίου μύρου. Ἐὰν καταστα-
 θῆς τοιοῦτος, ἐπαναπαύεται ἐπὶ σὲ ἡ εἰρή-
 νη· « Καὶ ἐὰν ἡ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης ἐπανα-
 » παύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν ». Ἐὰν δὲ
 κατὰ κείσῃς εἰς τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς
 ἀμαρτίας σου, καὶ ὑπάρχῃς ἀνάξιος τῆς ὑ-
 ποδοχῆς τῆς ἀγίας αὐτῆς χάριτος, μὴ ἐλ-
 πίζῃς εἰρήνην, διότι αὐτὴ μὲν φεύγει ἀπὸ
 σοῦ, σὺ δὲ μένεις ἐν τῇ ταραχῇ καὶ τῷ θο-
 ρύῳ· καὶ τῇ συγχύσει τῶν παθῶν σου.
 Μὴ γένοιτο τοῦτο ἐφ' ὑμᾶς· « Αὐτὸς δὲ ὁ
 » Κύριος τῆς εἰρήνης δώῃ ὑμῖν τὴν εἰρήνην
 » διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ, ὁ Κύριος με-
 » τὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Αὐκ. 10
5, 6.

Ματθ. 5·
45.

Κολ. 3.16.

